

Nota van B&W

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Niek van Zanten
Telefoon 5113710
E-mail: n.v.zanten@haarlem.nl
SO/SG Reg.nr. 2007 / 228388
Te kopiëren: A
B & W-vergadering van 11 december 2007

Onderwerp

werving stadsbouwmeester

Bestuurlijke context

In verband met de beëindiging van de activiteiten per 15 september 2007 van de stadsarchitect, de heer Slangen, is het noodzakelijk besluiten te nemen over voortzetting van de functie - al of niet in gewijzigde vorm - en de werving.

Haarlem is een stad met een rijke, stedenbouwkundige en bouwkundige historie. Het is de vijfde monumentenstad van Nederland. Vanuit dit oogpunt is zorgvuldig omgaan met de gebouwde en ongebouwde omgeving van essentieel belang.

Haarlem is een compacte stad met nauwelijks ruimte voor uitbreiding. Voor alle opgaven dient zoveel mogelijk ruimte gevonden te worden in de bestaande stad. Intensivering van het grondgebruik, overbouw van infrastructuur, herstructurering, meer functiemenging, en meer open water betekent dat er op deskundige en zorgvuldige wijze met de stad omgegaan dient te worden (Structuurplan Haarlem 2020, vastgesteld door de gemeenteraad op 20 april 2005). Dit alles in de context van de aanzienlijke bouwopgave die Haarlem voor de komende jaren heeft vastgelegd met het rijk.

Om die redenen is het gewenst een deskundige te contracteren, die

- drager is van het Haarlems ruimtelijk kwaliteitsbeleid met bevoegdheden
- adviseur is van de Commissie Welstand en Monumenten (CWM).

Er dient een directe organisatorische relatie te zijn met “Stedebouw en Ontwerp”, het tijdelijk werkverband. De nieuwe functionaris is verantwoordelijk voor het ruimtelijk kwaliteitsbeleid in Haarlem. Om dat te accentueren – en om historische redenen – wordt de functie aangeduid als stadsbouwmeester.

Commissieparagraaf: de stadsbouwmeester zal een herkenbare rol gaan vervullen in het Haarlems Ruimtelijk kwaliteitsbeleid.

B&W-besluit:

1. Het college stemt in met het contracteren van een stadsbouwmeester voor een periode van 3 jaar; de stadsbouwmeester heeft een zelfstandige rol en kan ook zelfstandig het college adviseren.
2. De honorering wordt nader bekeken. Het besluit wordt gedekt uit het programma Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkelingproduct Ruimtelijke Plannen.
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
4. het hoofd van S&O te machtigen zodanige maatregelen te nemen, dat aanstelling in de eerste helft van 2008 kan plaats vinden
5. De commissie Ontwikkeling ontvangt het besluit van het college ter informatie

VOORSTEL Stadsbouwmeester

Bijlage A

ALGEMEEN

In verband met de beëindiging van de activiteiten per 15 september 2007 van de stadsarchitect, de heer Slangen, dient het college van B&W zich te buigen over diens opvolging en de daarbij te volgen procedure.

In de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Haarlem en de stadsarchitect stond - conform het raadsbesluit van 11 juli 1995 en het besluit van Burgemeester en Wethouders van 18 september 1996 - de opdracht kort en bondig geformuleerd:

- het college adviseren bij de bouwplannen binnen de gemeente Haarlem;
- het leveren van bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving;
- het adviseren bij de keuze van architecten bij gemeentelijke bouwprojecten;
- het geven van adviezen aan de Commissie Welstand en Monumenten het optreden als intermediair tussen ambtenaren en (potentiële) opdrachtgevers bij bouwprojecten binnen de gemeente Haarlem.

Samengevat, de stadsarchitect hield zich bezig met de ruimtelijke kwaliteit in brede zin: stedenbouw, inrichting van de openbare ruimte, architectuur en erfgoed.

Het vertrek van de heer Slangen betekent in elk geval bezinning op voortzetting van het 'instituut' stadsarchitect. Het feit dat Haarlem een eeuwenoude traditie met stadsbouwmeesters kent, is op zich onvoldoende argument om dit in stand te houden. Toch is daar meer dan voldoende reden toe.

Haarlem is een stad met een rijke, stedenbouwkundige en bouwkundige historie. Het is de vijfde monumentenstad van Nederland. Vanuit dit oogpunt is zorgvuldig omgaan met de gebouwde en ongebouwde omgeving van essentieel belang.

Haarlem is een compacte stad met nauwelijks ruimte voor uitbreiding. Voor alle opgaven dient zoveel mogelijk ruimte gevonden te worden in de bestaande stad. Intensivering van het grondgebruik, overbouw van infrastructuur, herstructurering, meer functiemenging, en meer open water betekent dat er op deskundige en zorgvuldige wijze met de stad omgegaan dient te worden (Structuurplan Haarlem 2020, vastgesteld door de gemeenteraad op 20 april 2005). Dit alles in de context van de aanzienlijke bouwopgave die Haarlem voor de komende jaren heeft vastgelegd met het rijk. Daarbij komt dat soms de waan van de dag leidend is en borging van visie en kwaliteitsbewaking voor de stad als geheel dan goed in handen is van de stadsbouwmeester (deze benaming wordt voorgesteld om historische redenen en om duidelijk te maken dat er sprake is van een gedeeltelijk andere setting).

De verschillende ambtelijke verantwoordelijkheden rondom de taken van de stadsbouwmeester zijn na 1 januari 2008 organisatorisch op een aantal plaatsen ondergebracht. De nieuwe functionaris heeft nadrukkelijk een organisatorisch werkverband met de nu tijdelijke organisatie "Stedebouw en Ontwerp" (verder S&O) en zal betrokken worden bij de verdere voorstellen voor die organisatie. Als voorzitter van de 'vakgroep' heeft hij een inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het ruimtelijk kwaliteitsbeleid binnen de gemeentelijke organisatie. Daarnaast heeft hij de mogelijkheid om het college, c.q. de portefeuillehouder onafhankelijk van de organisatie te adviseren. Wat dit betekent voor zijn positie in de organisatie wordt verder uitgewerkt in het organisatievoorstel over stedebouw en ontwerp. Dit organisatievoorstel wordt volgens opdracht in de tweede helft van 2008 verwacht.

TAAK EN FUNCTIE STADSBOWMEESTER

Er bestaat geen blauwdruk voor de functie van stadsbouwmeester. Het gemeentebestuur dient voor Haarlem het meest geëigende profiel te bepalen. Om dit profiel vast te stellen zullen wij ingaan op de taken die van de Haarlemse stadsbouwmeester worden verwacht en de kwaliteiten die worden gewenst

Taken stadsbouwmeester

- **Werken aan kwaliteit**

Kwaliteitsbewustzijn is in Haarlem aanwezig. Kwaliteitsbewaking van de totale ruimtelijke inrichting is in een stad als Haarlem met een lange ontwikkelingshistorie blijvend noodzakelijk. Van de aan te stellen

stadsbouwmeester wordt verwacht dat hij/zij bijdraagt aan kwaliteitsbevordering op het brede terrein van stedenbouw, architectuur, erfgoed en openbare ruimte.

Kwaliteit ontstaat uit een goed georganiseerde samenwerking tussen bestuur, ambtenaren en opdrachtgevers. Kwaliteitsbewaking betekent in die zin vooral het vormen van een verbindingsfunctie tussen deze partijen. In enge zin vraagt dit om stimuleren en coördineren van kwaliteit bij grote projecten.

In brede zin betekent dit stimuleren, toetsen en inspireren, op het brede terrein van de inrichting van de ruimte van de stad als geheel (stedenbouw/architectuur/openbare ruimte). Voorts gaat het om het vervullen van een sturende en verbindende functie tussen de diverse ontwerpdisciplines en partijen in de stad (sterke externe oriëntatie).

- **Adviseren**

Van de stadsbouwmeester wordt een adviserende rol gevraagd bij:

- architectenkeuze in (her)ontwikkelingen
- formulering ontwerp opdrachten
- opstellen uitgangspunten bij nota's met een kwalitatief ruimtelijke invalshoek

Als adviseur van de Commissie Welstand en Monumenten (CWM) geeft hij/zij gevraagd en ongevraagd advies.

- **Bewaken, stimuleren, uitvoeren bestaand beleid**

Op het terrein van architectuur en inrichting van de openbare ruimte zijn verschillende nota's verschenen. Van de stadsbouwmeester wordt verwacht dat hij/zij deze nota's verder brengt in de praktijk.

- **Zelf ontwerpen voor de gemeente Haarlem?**

In het verleden had de stadsarchitect ook een ontwerpende taak voor de gemeente Haarlem. Voor de toekomstige stadsbouwmeester wordt voorgesteld deze geen structurele ontwerptaak voor de gemeente Haarlem op te dragen.

Kwaliteiten stadsbouwmeester

De stadsbouwmeester heeft veel contacten met de ontwerpende disciplines. Vooral binnen dit werkkterrein is hij/zij actief, en heeft hij/zij een sturende, coördinerende, stimulerende en initiërende rol. Voor het uitoefenen van de taken worden de volgend kwaliteit van de stadsarchitect gevraagd:

- deskundigheid: aantoonbare kennis op het vakgebied;
- realisme: besef dat 'geld' en 'draagvlak' twee uiterste belangrijke factoren zijn;
- bekendheid met de werking van het openbaar bestuur, zowel lokaal als nationaal;
- aantoonbare affiniteit met de stad en de stedelijke ontwikkeling van Haarlem
- ontwerpervaring: het gaat er niet om of hij/zij nu nog actief ontwerpt, wel om ontwerpervaring. Immers: de stadsbouwmeester moet gezaghebbend kunnen discussiëren met ontwerpers;
- verfrissend, inspirerend en plezierig om mee samen te werken: in staat om op een heldere en vernieuwende wijze een coördinerende en bindende rol te vervullen en in staat extern draagvlak voor kwaliteit te genereren.
- Over grote communicatieve vaardigheden beschikt om diverse gremia of verschillende niveau's effectief te kunnen acteren

Plaats in de organisatie

Voor de stadsarchitect is het van belang dat hij/zij een plek in de organisatie krijgt die het mogelijk maakt zijn/haar verantwoordelijkheden te waarborgen. Naast een sterke betrokkenheid bij de ontwerpers en stedenbouwers in de organisatie is een rechtstreekse lijn naar het bestuur en daarbinnen de eerstverantwoordelijke wethouder een vereiste. Beheersmatig wordt de stadsarchitect voorlopig, in afwachting van het organisatievoorstel Stedenbouw en Ontwerp ondergebracht bij S&O

De bijzondere positie komt tot uitdrukking door de lijn naar het bestuur en de benoeming door het college..

Benoeming

Benoeming vindt plaats voor bepaalde tijd (3 jaar) op contractbasis voor minimaal 4 dagen per week.

Ondersteuning stadsarchitect

Inhoudelijke ondersteuning zal komen uit de hoofdafdelingen en S&O. Per product kan er aanleiding zijn om specifieke externe deskundigheid in te schakelen, zoals ook op dit moment de praktijk is.
Administratieve ondersteuning wordt verzorgd vanuit S&O.

Financiën

Het besluit heeft geen financiële consequenties. De kosten/dekking zijn opgenomen in de reguliere begroting onder het programma Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling, beleidsveld Ruimtelijke Ontwikkeling, product 'ruimtelijke plannen'.

selectie

Uitgangspunt is de stadsbouwmeester zo spoedig mogelijk aan te trekken, zodat aanstelling in de eerste helft van 2008 kan plaatsvinden.

Besluit:

- in te stemmen met het aantrekken van een stadsarchitect voor een periode van maximaal drie jaar
- hoofd van S&O te machtigen zodanige maatregelen te nemen, dat aanstelling in de eerste helft van 2008 kan plaats vinden.
- de commissie Ontwikkeling hierover te informeren.